

מצורע חי"ז שיחה א'

לרש"י הראיה שמובאת בתורת כהנים ש"תנוך" הוא גדר אמצעי "לא נודע לי" - שאינו על דרך הפשט. ומוסיף ש"הפותרים" - שמוצאים דמיון בין החלום להפיתרון שלא נאמר בפירוש - "קורין לו טנדרוס" - שתנוך דומה ל"תוך" ול"נוך", ולכן הלע"ז הוא "טנדרוס" שדומה לההברה של תנוך.

ברש"י (יד, יד): "תנוך, גדר אמצעי שבאוזן ולשון תנוך לא נודע לי והפותרים קורים לו טנדרוס".

צריך להבין הרי רש"י כבר פירש בפרשת תצוה ש"תנוך" הוא גדר אמצעי, ואם כן מדוע צריך לפרש תיבה זו פעם נוספת בפרשתנו? ומהו ההוספה "לא נודע לי, והפותרים וכו'?"

והביאור בזה: כוונת רש"י הוא שהראיה שמובאת בתורת כהנים ש"תנוך" הוא גדר אמצעי, "לא נודע לי" - שאינו על דרך הפשט. דבתורת כהנים איתא "יכול על תוך ודאי ת"ל על נוך, אי על נוך יכול על גובה של אוזן ת"ל תוך נוך הא כיצד זה גדר האמצעי". דעל פי התורת כהנים "תנוך" הוא לשון תוך אף על פי שיש בה נו"ן יתירה. ו"נוך" הוא לשון גובה כמו "חומת אנך", אך כל זה אינו פשוטו של מקרא, כי בפשוטו של מקרא ישנו הבדל בין תיבה עם נו"ן ובלי נו"ן שלכן "תנוך" אין פירושו תוך. [והגם שרש"י מפרש שאנפה "היא דיה רגזנית", ש"אנפה" הוא לשון "אף", הנה "אף" פירושו רוגז כמו אנפה דוקא כשנאמר גם כן "רוח" או "עשן" וכיצ"ב, וכמו שמאריך רש"י בפירושו (בשלח טו, ח) על "וברוח אפך"]. ובפשוטו של מקרא פירוש "אנך" אין פירושו גובה אלא בדיל שעל ידו מודדים את גובה החומה.

ועל זה מוסיף רש"י ש"הפותרים" - על דרך פותר חלומות שפותרים את החלום על ידי שמוצאים דמיון בין החלום להפיתרון, שלא נאמר בפירוש, על דרך שבע הפרות הם שבע שנים - "קורין לו טנדרוס", שתנוך דומה ל"תוך" ול"נוך", ואומרים שלכן הלע"ז הוא "טנדרוס" שדומה לההברה של תנוך שהרי יש בה ההברה של אות תי"ו ואות נו"ן. (וכמו שמוצאים בפירוש רש"י (דברים ג, ט) שתיבת "שניר" הכתובה בתורה "הוא שלג בלשון אשכנז ובלשון כנען". ולהעיר שגם עתה שלג בלשון אשכנז ובאנגלית דומה ל"שניר").

מיינה של תורה: נגעים באים מצד הסתלקות אור החכמה, שישנה בינה - רצוא, אך לא הביטול דשוב שבא על ידי אור החכמה. ועל ידי זה יכול להיות יניקה. והעצה לזה הוא "ויצא הכהן אל מחוץ למחנה" - המשכת אור החכמה, אך גם "והובא אל הכהן" - שהרצוא דבינה צריך להשתנות ולהיות מתאים לשוב דחכמה. וזהו "ולשון תנוך לא נודע לי", שהטהרה דתנוך - שמיעה שענינה בינה - "לא נודע לי", אינו נעשה מעצמו אלא על ידי המשכת אור החכמה, "הפותרים" - שענינם לקשר שני דברים שנראים שונים ומגלים שהם בעצם דבר אחד - פועלים שהרצוא דבינה יתאים לכוונה פנימית דחכמה.